

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

180.

V čem spočívá rozdíl mezi smlouvou služební a smlouvou o dílo? Nález n. s. s. ze dne 24. října 1930, č. 14.368, Boh. A 8845. Prejudikatura: Boh A 3157/24, 8001/29, 8550/30.*)

Podle § 1151 o. z. o. smlouva služební vzniká, zavázali-li se kdo na nějaký čas druhému konati služby, kdežto při smlouvě o dílo přebírá někdo povinnost k zhotovení nějakého díla za plat. To plyne zejména z obsáhlého rozboru této otázky, obsaženého v materiálech k třetí novele k o. z. o. z. 19. března 1916, č. 69 ř. z. (zpráva komise pro justiční záležitosti č. 78 příloh k stenografickému protokolu panské sněmovny XXI. zasedání z roku 1912 k § 1151), kterýž jest v soulase s literaturou (srov. Sedláček, Obligační právo II., 1926, str. 115 a násl. Robert Mayr, Soustava občanského práva (české vydání), kniha III. Obligační právo, 1929, str. 265 a násl. Ehrenzweig, System des oest. allg. Privatrechtes, svazek II., část prvá, 1928, str. 475 a násl.) i judikaturou (srov. nález Boh A 3157/24, 8001/29 a 8550/30), jež souhlasně shledávají hlavní znak služební smlouvy v tom, že zaměstnanec přejímá smluvní závazek, dáti zaměstnavateli k dispozici svoji pracovní sílu takovým způsobem, že tím u zaměstnance vzniká poměr jakési podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatele (k tomu pak přistupují při smlouvě služební pravidla také různá sociální opatření ve prospěch zaměstnance jako pojištění nemocenské, úprava pracovní doby a pod.).

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

185.

Zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavatele náhrady škody proto, že nepřihlásil podnik k úrazovému (nemocenskému) pojištění. Rozh. n. s. s. ze dne 10. října 1930, Rv I 1259/29. Váž. obč. 10225.

Podle rozhodnutí čís. 5445, 6572 Sb. n. s.***) z neohlášení úrazu závazek majitele podniku

*) Srov. Boh A 3157 (nález n. s. s. ze dne 23. ledna 1924, č. 913), ve kterém n. s. s. vytýká, že pracovním a služebním poměrem rozuměti jest poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, podle něhož tento projevuje ochotu vykonávati určité práce a služby, a zaměstnavatel přijímá projevovou pohotovost na vědomí a disponuje s ní. Jde tu o souhlasný projev vůle obou stran, což neznamená nic jiného, nežli uzavření smlouvy mezi oběma stranami, buďto výslovně anebo konkludentním jednáním. S tohoto hlediska není však pracovní čili služební poměr všeobecně nic jiného, nežli poměr, jenž založen jest na služební smlouvě po rozumu § 1151 o. z. o., podle něhož vzniká služební smlouva, zavázali-li se někdo konati jinému po nějakou dobu služby. Jest pak podstatnou značkou služební smlouvy u služebního poměru, že na vykonávání služeb přísluší zaměstnavateli nárok.

Srov. dále Boh A 8001 (nález n. s. s. z 4. VI. 1929, č. 11.132) uveřej. v »P. P.«, roč. VIII., str. 75 n. Boh A (nález n. s. s. z 14. X. 1929 č. 1718/28) č. 16 sb. »P. P.«, Boh A 8550 (nález n. s. s. z 14. IV. 1930, č. 5920) v »P. P.« č. 114 sbírky a nález n. s. s. ze dne 31. května 1930, č. 8928/30, č. 48 sb. ÚSP., roč. IV.

**) Srov. nález n. s. s. z 30. X. 1928, č. 24.734, Boh A 7516 v »Pracovním právu«, roč. VIII., str. 27: »Zá-

181.

Potřeba nahlédnutí do mzdových a platových listin podle § 3 lit. b) zákona o závodních výborech může být odůvodněna také tím, že závodní výbor chce se přesvědčiti o správnosti úpravy mezd podle nově uzavřené kolektivní smlouvy, a není potřeba, aby závodní výbor oznámil dříve zaměstnavateli konkrétní případy porušení této smlouvy. Nál. n. s. s. z 10. prosince 1930, č. 30.483/28.**)

182.

Pro rozepři, jíž se zaměstnanec domáhá na zaměstnavateli zaplacení na základě mimosoudního smíru ujednaného před živnostenským soudem, jest příslušným řádný soud. Rozh. n. s. ze dne 3. října 1930, Rv II 814/29. Váž. obč. 10204.

Dovolání, provádějíc dovolací důvod zmatečnosti (§ 503, čís. 1 a § 477, čís. 5 c. ř. s.), mylně doličuje, že prý žalobce uplatňuje nárok z poměru pracovního jako nárok ze mzdy za hodiny přes čas, tedy z pracovního poměru živnostenského, pro nějž však jest prý výlučně příslušný živnostenský soud podle zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. Než tomu není tak, poněvadž žalobce opírá žalobní nárok o jiný právní důvod, o mimosoudní dohodu se žalovanou firmou a z tohoto smíru žaluje, domáhaje se zaplacení smírem dohodnutých 2.100 Kč, které mu žalovaná firma odpírá pro neplatnost smíru. Spory této právní povahy jsou však příslušnými rozhodovati řádné soudy a výtka zmatečnosti, opírající se o ustanovení § 477, čís. 5 c. ř. s., není odpodstatněna.

na náhradu škody nestihá, protože neohlášení jsouc jen přestupkem pořádkovým, jest sice stiháno pořádkovým trestem, avšak nepůsobí dělníku úraz utrpěvšímu ztrátu nároku a tudíž škodu, an má nárok přes neohlášení úrazu, a ztrácí tento nárok jen tím, že ho sám v jednom, pokud se týče ve dvou letech od úrazu neohlásil, jak podle výslovného předpisu § 34 zák. ú. učiniti »musí«, a to právě pod sankcí, že jinak »nároku pozbude«. To vše však platí i v případě, když zaměstnavatel podnik neohlásil vůbec ani k úrazové pojišťovně, neboť ani to úrazovému nároku dělníkovu proti pojišťovně nevedá, ježto podle § 1 zákona ú. jest po-

vodní výbor může se domáhati nahlédnutí do mzdových listin podle § 3 lit. b) zák. č. 330/21 jen tehdy, je-li nahlédnutí to prostředkem k plnění některého z úkolů závodního výboru a je-li skutkovými okolnostmi dána potřeba tohoto plnění.«

***) Srov. Váž. obč. 5445 a 6572.

Váž. obč. 5445: »Neoznámil-li podnikatel pojišťovně úraz včas nebo řádně podle § 29 zák. o ú. poj. děln., propadá pouze trestu podle § 52 ú. zák., není však práva dělníku z náhrady. Na podnikatele může dělník nastupovati jedině, způsobil-li podnikatel (jeho zákonný zástupce nebo reprezentant) úraz úmyslně, a to jen o to, co dělníku dále ještě přísluší podle občanského zákona v poměru k úrazovému zákonu.« (Rozh. n. s. z 10. XI. 1925, Rv II 353/25.)

Váž. obč. 6572: »Podnikatel není práv dělníku náhradou škody proto, že opominul ohlásiti úraz úrazové pojišťovně dělnické podle § 29 zákona o úrazovém pojištění dělnickém.« (Rozh. n. s. z 14. XII. 1926, Rv I 988/26.)

jištění již tím, že se stane zaměstnancem v úrazovém podniku, a neohlášení podniku má zase jen v zápětí pořádkovou pokutu (§ 52), takže, kdyby žalobcovy zaměstnání bylo bývalo úrazové, byl pojištěn tím samým, i bez ohlášky a mohl úrazový nárok proti pojišťovně uplatňovati. K tomu jest doložiti, že oznámení, jež podnikatel úrazově o podniku učiniti jest povinen, má podle § 18 odst. 1 udávati kromě předmětu podniku a způsobu provozu i počet osob v něm zaměstnaných (nežádá se tedy uvádění jmen) a úhrn ročních výdělků rozhodují pro jich pojištění. Jiného oznámení osob není, nýbrž má pak podle § 21 podnikatel v každém příspěvkovém období předložiti úrazově výpočet o výši pojistného, v němž samozřejmě musí býti uveden počet osob v období tom zaměstnaných a výkaz o jich mzdách, zvláště podle t. z. mzdové knihy nebo podle jiných výkazů, v němž pak pojišťovna svými dozorcími orgány podle § 23 odst. (2) a (3) nahlédnouti jest oprávněna, jak o tom mluví i správní judikatura, a v nichž ovšem každý pojištěnec jest zapsán. Věc se má tedy vůbec jinak, než jak si to žaloba představuje, jako by podnikatel každého dělníka při jeho vstoupení do práce měl zvlášť oznamovati, a tedy by měl žalovaný oznámiti také jeho, byl-li podnik podnikem úrazovým, za nějž jej ovšem žalobce má, ač mylně. Nevyhoví-li podnikatel své oznamovací a výpočetní povinnosti §§ 18 a 21 jest trestný podle § 52 a nepředložení výpočtu nevedí vyměření pojistného (§ 23/4). Tak se však věc má i při pojištění nemocenském*, neboť i tu jest dělník pojištěn podle § 1 zákona o nemocenském pojištění již ze zákona, již nastoupením služby nebo práce, i když ho zaměstnavatel vůbec u pojišťovny neohlásil, jak k tomu zde ovšem podle § 31 povinen jest, neboť toto neohlášení má podle § 32 kromě trestu (§ 67) jen v zápětí, že zaměstnavatel musí nahraditi pokladně všechny náklady spojený s podporou neohlášeného dělníka.

184.

Pracovní a tím i pojištný poměr po rozumu § 2 zák. č. 221/24 vzniká stejně jako za platnosti dřívějšího nemocenského zákona tím, že zaměstnanec se dá svou pracovní schopností k dispozici zaměstnavateli a tento s ní disponuje. Že zaměstnanec práci mu uloženou efektivně nekonal, je nerozhodno. Nál. n. s. s. z 50. prosince 1930, č. 738/29.)**

185.

Okresní nemocenské pojišťovny nejsou veřejnými úřady ve smyslu čl. V zák. č. 8/1863 ř. z. Rozhodnutí n. s. z 7. listopadu 1930, Zm II 198/30. (Sb. min. sprav. č. 721, Přehled rozhodnutí, r. XIV., str. 27.)

Pojem »veřejného úřadu« není ovšem vymezen ani v obecném zákoně trestním ani v kterémkoli z trestních zákonů speciálních, v nichž se porůznu vyskytuje, zejména ani v čl. V. shora citovaného zákona. Naproti tomu vede řada ustanovení obecného zákona trestního byt přímo, zároveň však nezbytně k výkladu řečeného pojmu, s nímž se názor, vyslovený v

*) Srov. judikaturu Váž. obč. 8411 (rozh. n. s. z 26. X. 1928 Rv I 162/28): »Zaměstnanec nemá proti zaměstnavateli nárok na náhradu škody z důvodu, že zaměstnavatel nevyhověl řádně ohlašovací povinnosti podle § 19 pokud se týče § 18, odst. 1. a) poj. zák. č. 221/24.« K tomu »Pracovní právo«, roč. VIII., str. 31.

**) Srov. č. 180 a 191 Sb. »P. P.«

rozsudcích obou stolic, nikterak nedá uvésti v soulad. Významnými jsou v tom ohledu již ustanovení §§ 65, 76 a 509 tr. z., v nichž je vesměs řeč o soudech nebo jiných veřejných úřadech, jakož i předpis § 78 tr. z., podle něhož jsou zákonné ochrany účastny vedle korporací zákonně uznaných jen taková shromáždění, jež se konají za spolupůsobení nebo pod dohledem veřejného úřadu. Zvláště závažným jest však ustanovení § 500 tr. z., podle něhož dopouští se přečinu pobuřování zejména také ten, kdo popuzuje jiné k nenávisti k úřadům státním neb obecním (nebo k jednotlivým orgánům vlády), co se týče vedení jejich úřadu a je nepochybné, že také, pokud je v témž paragrafu řeč o »nařízeních nebo rozhodnutích úředních« a o »úřadech«, jsou tím míněny rovněž jen úřady státní neb obecní. Nejinak je tomu v příčině ustanovení § 315 tr. z., podle něhož zakládá činnost tam blíže naznačená dotčený přestupek především, pokud byla předsévzata ohledně patentů, nařízení a poučení úřadů státních neb obecních, pročez lze zcela bezpečně za to míti, že také, pokud se stejně zákonné ochrany dostává podle téhož předpisu i listinám podepsaným od vrchnosti a čin tresce se podle jeho druhé sazby přísněji, byl-li tu úmysl potupiti úřad, vztahují se oba tyto pojmy opět jen na úřady státní neb obecní. Konečně i za přestupek podle § 320 e) tr. z. trestati jest toho, kdo úřad policejní nebo jiný úřad státní nebo obecní... ošálí takovým způsobem, že tím veřejný dohled může býti uveden v omyl. Bez významu není ostatně ani druhý odstavec § 68 tr. z., vykládající blíže pojem »vrchnosti« podle jeho odstavce prvního v ten rozum, že jí jest vedle soudce a osoby vrchnostenské zejména úředník, vyslanec, zřízenec nebo služebník úřadu státního nebo obecního, stráž civilní, finanční nebo vojenská, jakož i četník, kdežto dalším tamtéž vypočteným orgánům přiznává se zákonná ochrana osob vrchnostenských jen za určitých předpokladů, byly-li totiž buď příslušným úřadem zeměpanským vzaty do přísahy nebo pokud vykonávají rozkaz vrchnostenský. Dlužno proto trvati na právním názoru, vysloveném opětne a důsledně také v rozhodnutích býv. nejv. soudu víd. (č. 178, 4275, 4534) i nejv. soudu čs. (č. 416, 1674 Sb. n. s.), že veřejnými úřady ve smyslu trestního zákona vůbec a podle čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. z. z r. 1865 zvláště je rozuměti toliko úřady státní a obecní, jež jsou navenek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale zřízeny, aby plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly veřejné (státní) správy. Je na bílé dni, že s tohoto právního hlediska okresní nemocenské pojišťovny veřejnými úřady nejsou ani jimi býti nemohou již proto, že nejsou úřady ani státními ani obecními. Jde tu o instituce, jimž přináležejí sice pro důležitost oboru jejich působnosti jistý význam veřejnoprávní, jež však proto ještě nejsou veřejnými úřady, nýbrž jen zákonně uznanými korporacemi podle §§ 78 a 492 tr. z. (Rozh. č. 2478 Sb. n. s.) Zásadně téhož názoru jsou i autoři, kteří se zabývali řešením dotčené právní otázky (viz stať »Korporace veřejnoprávní« v XVI. sešitě II. svazku »Slovníku veřejného práva československého« str. 370 a spis. doc. dr. Matějky »Pojem veřejnoprávní korporace«, jakož i literaturu uvedenou v obou spisech). Instituce veřejného pojišťování, mezi něž náležejí podle obou spisů zejména též nemocenské pojišťovny podle §§ 23 a násl. zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. ve znění zákona

ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 Sb. z. a n. jsou v nich označeny jako veřejnoprávní právnické osoby, spočívající na principu zájmové samosprávy, nadané arci (str. 107 spisu Matějkova) též vrchnostenskou pravomocí, zahrnující v sobě právo k vydávání individuálních správních aktů i právo autonomie, a jako instituce, které mají (str. 83 téhož spisu) sice jakožto veřejnoprávní korporace své úřady, samy však úřadem nejsou, leč by byly samy nebo některé jejich orgány pověřeny jiným subjektem (státem, vyšší veřejnoprávní korporací) obstarávají jako jeho orgány jeho záležitosti. Na str. 104 pravi se však výslovně, že stát, rozšiřuje tu činnost veřejné správy na nové obory, mohl arci svěřiti její provedení svým vlastním orgánům, že však toho z mnoha důvodů politických, národohospodářských, finančních a j. nečinil, nýbrž vytvořil za tím účelem ony veřejnoprávní právnické osoby, spočívající na principu zájmové samosprávy.*)

186.

O pojmu »příležitostného zaměstnání«. Nález n. s. s. ze dne 23. října 1930 č. 16.234. Boh A 8842. Prejudikatura: Boh. A 3599/24, 7650/28.**)

Pojmem »příležitostného zaměstnání« zabýval se nss. již opětne, a to v nál. Boh. A 3599/24 a 7650/28. Tam dospěl nss. k názoru, že otázku, zda jde o práci příležitostnou, dlužno řešiti z povahy toho kterého pracovního poměru, nikoli jen z životního postavení zaměstnancova. I hlavní zaměstnání osoby pracující může býti v poměru k určitému zaměstnavateli příležitostné, je-li dotčená činnost podle obsahu smluvního závazku zjevem nahodilým, ojedinělým, jež právě pro svou nahodilost a krátkodobost není řádným zdrojem příjmu osoby pracující.

187.

Kdy jde o nový pojistný případ podle § 6 a), odst. 3 nemoc. zák. z r. 1883 při onemocnění touže chorobou? Nález n. s. s. ze dne 18. listopadu č. 14.785. Boh A 8893. Prejudikatura: Boh. A 4754/25.***)

Zákon nemocenský stanoví v § 8. odst. 3 povinnost nemoc. pokladny nahraditi veř. nemocnicím náklady na léčení a ošetření pojištěnců podle poslední třídy, a to až do 4 neděl. Podle tohoto předpisu jest nemoc. pokladna prosta

*) Srov. k tomu 2478 Váž. tr. 7064 Boh A 8648. N. s. s. v odůvodnění posléze uvedeného nálezu (ze dne 31. května 1930 č. 12.211/28) uvádí: »Nemoc. pojišťovny podle zák. č. 221/24 nejsou ani státními úřady ani teritoriálními svazy práva veřejného, nýbrž zájmovými sdruženími pojištěných a jejich službodárců, jež pod zástitou a kontrolou státní obstarávají úkony spadající v obor veřejné správy (arg. §§ 2, 23, 31 a násl., 59, 61 a j.). Srov. dále dr. Zd. Neubauer »Sociální pojištění pro strance procesní«, str. 29 n., Gallas-Janošík »Výklad«, str. 106 a 376 n., Pospíšil-Neubauer »Výklad«, str. 59 n. a 360 n.

**) Pojmy »vedlejšího zaměstnání« a práce »příležitostná« po rozumu § 1 zák. č. 268/1919 nejsou totožné (Boh A 5486/26).

K pojmu »příležitostného zaměstnání« srov. Gallas-Janošík »Výklad«, str. 36 n., Pospíšil-Neubauer »Výklad«, str. 17, a judikaturu n. s. s.: Boh A 3599/24 (Výše výdělků sama o sobě nemá rozhodného významu pro otázku, zda určitý dělník je zaměstnán pravidelně nebo toliko příležitostně.) a Boh A 7630/28 (I hlavní povolání zaměstnancovo může s hlediska § 1 nemocenského zákona č. 268/19 býti vykonáváno jen příležitostně), uveř. v »P. P.«, roč. VIII., str. 37.

***) Boh A 4754 (nález n. s. s. z 30. V. 1925 č. 6274): »Ustanovení § 6 a), odst. 3. nemoc. zák. ne-

dalších závazků vůči veř. nemocnici, když jí nahradila za svého pojištěnce za trvání téhož pojistného případu jednou náklad za 4nedelní ošetření nemocnicí. Hraditi takový náklad opětovně byla by tedy pokladna povinna jen tenkrát, kdyby nastalo nové onemocnění, čili nový pojistný případ ve smyslu nemoc. zákona.

Jest mimo spor, že Josef O., člen okr. nemoc. pokladny v Ž., byl na účet této pokladny léčen ve všeob. veř. nemocnici v Ž. po 28 dnů od 5. prosince 1925 do 15. ledna 1926, že v době od 6.—9. února 1926 byl v povinně pojištěném zaměstnání přihlášen u jmenované pokladny a že od 10. února do 22. března 1926 byl opětovně v ošetřování jmenované nemocnice. Na sporu je jedině, zda tu šlo o nové onemocnění, čili o nový pojistný případ ve smyslu nemoc. zák.

Úřad uznav, že tu nejde o nový pojistný případ, opřel svůj výrok o předpis § 6 a) odst. 3 nemoc. zák., který stanoví: »Opětná nezpůsobilost k práci, nastalá následkem nemoci, na níž bylo nemocenské již poskytováno, buď jen tehdy, když nenastane později než do 8 týdnů po zastavení nemocenského, pro výpočet trvání nemocenské podpory pokládána za pokračování téhož onemocnění«.

Stížnost připouští, že v daném případě jsou splněny všechny tři předpoklady uvedené v § 6 lit. a) odstavci 3 zák. nemoc. ve znění zák. z 20. listopadu 1917 č. 457 ř. z., totiž opětná nezpůsobilost k práci následkem nemoci, zachování Snedělní lhůty mezi dobou opětového onemocnění spojeného s neschopností výdělečnou a těž choro. Míni však, že cit. předpis mlčky v sobě obsahuje další podmínku, že pojištěnec v mezidobí nevstoupil v nový pracovní poměr. Každý nový vstup do zaměstnání povinně pojistného má prý za následek vznik nového pojistného poměru, který zakládá nárok na dávky v plném rozsahu. Stížnosti nelze přisvědčiti.

Cit. § 6 a) odst. 3 obsahuje závaznou normu o tom, kdy nastává při onemocnění toutsé chorobou nový pojistný případ, pokud se chce stanoviti fikci, že nové onemocnění pro toutsé chorobu, nastavší během uvedené Snedělní lhů-

vztahuje se na případy, kde jde o nové onemocnění osoby vystoupivší ze zaměstnání pojistné povinnosti podrobeného ve smyslu § 13, č. 3 nemoc. zák.»

Otázku, kdy je nová nemoc, spojená s pracovní neschopností, pokračováním onemocnění dřívějšího, neřeší § 6 a), odst. 3. nemoc. zák. č. 457/1917 ř. z. stejně s § 98 poj. zák. č. 221/24. Kdežto § 6 a), odst. 3. nemoc. zák. stanovil, že »Opětná nezpůsobilost ku práci, nastalá důsledkem nemoci, na níž bylo nemocenské již poskytováno, buď jen tehdy, když nenastane později než osm týdnů po zastavení nemocenského, pro výpočet trvání nemocenské podpory pokládána za pokračování případu téhož onemocnění«, § 98 poj. zák. č. 221/24 upravuje tuto otázku tak, že »Onemocněli-li pojištěnec, jemuž bylo poskytováno nemocenské, nejpozději do osmi týdnů poté, kdy výplata nemocenského byla zastavena, poznovu touže nemocí, je toto onemocnění, pokud je spojeno s neschopností k práci, považovati za pokračování onemocnění dřívějšího.« Než přes to jest srovnati dřívější judikaturu Boh A 2321, 2841, 3749 i 8628 (č. 103 sb. »P. P.«) K § 98 poj. zák. pak »Výklad« Gallas-Janošík, str. 184 n. a 212 n., i »Výklad« Pospíšil-Neubauer, str. 168 n., zejména pak výnos Ústřední sociální pojišťovny ze dne 23. prosince 1927, č. 19.490/N-1927 (uverej. ve »Věstníku ÚSP.«, roč. II., str. 35) a rozhodnutí vrchního pojišťovacího soudu ze dne 3. XII. 1929, Cpo 7/29 (»Předpisu § 98 použití možno jen tehdy, nastala-li recidiva za trvání pojistného poměru nebo v ochranné lhůtě«), uverej. ve sb. C »Věstníku ÚSP.«, roč. III. Srov. také č. 81 sb. »P. P.«.

ty, jest pokládati za pouhé pokračování téhož onemocnění. Nutným předpokladem použití předpisu § 6 lit. a) odst. 3 jest ovšem, aby tu byl in concreto závazek pokladny k pojistným dávkám ať již proto, že členství onemocnělého k pokladně vůbec nepominulo či po zastavení nemocenského znovu bylo nabyto, nebo že onemocnění nové spadá do lhůty ochranné, výtčené v § 15 odst. 5 nem. zák.

Názor tento vyslovil nss. již v nál. Boh. A 4754/25 a trvá na něm i v tomto případě.

K vývodům stížnosti se ještě podotýká: Vznik nového pracovního poměru nemá sám o sobě již ten následek, že by onemocnění nastalé po něm bylo nutno vždy pokládati za nový pojistný případ. Takovým novým případem jest toto onemocnění jen tehdy, sluší-li je pokládati za nové onemocnění (a contrario pouhého pokračování téže choroby) podle cit. § 6 lit. a) odst. 5. Běží-li podle této závazné normy o pouhé pokračování téhož onemocnění, nemá skutečnost nového pracovního poměru vzniklého před novým onemocněním jiné relevance než té, že se jí dokumentuje právě jen členství pojištěnce, které je podle hořejších úvah předpokladem pro použití tohoto ustanovení (nehledíme-li ovšem k případům § 15 odst. 5 nem. zák., která nejsou předmětem tohoto sporu).

Ze znění toho ustanovení (slova: pro výpočet podpůrného období) a jeho zařazení jest nepochybné, že předpis ten byl vydán k ochraně nemoc. pokladen, zejména, aby při recidivách téže choroby přerušované krátkodobým zaměstnáním nepočalo běžeti znovu celé podpůrné období. Tomu výkladu svědčí i materialie k vlád. návrhu zák. o soc. pojištění, příl. 530 k steno- grafickému protokolu poslanecké sněmovny XXI. zasedání roku 1911, str. 171 k § 50, kde se výslovně uvádí, že ustanovení tohoto § 50 (jenž byl převzat do zák. č. 457/1917 doslovně), směřuje k ochraně nemoc. pokladen. Nesprávně proto usuzuje stížnost, že předpis onen byl vydán ve prospěch pojištěnců, totiž, aby byli zabezpečeni i tehdy, když nové onemocnění nastane po uplynutí ochranné lhůty § 15 odst. 3. Pak by byl předpis ten vlastně změnou § 15 odst. 3 o lhůtě ochranné. Ze tomu tak není, jest zřejmo z hořejších úvah a také z toho, že cit. novela z r. 1917 ponechala § 15 odst. 3 nezměněný.

188.

I. Pracovní smlouva jako základ vzniku pensijní povinnosti pojistné předpokládá u zaměstnance poměr podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatele. — II. Předpis § 73 odst. 7 pens. zák. nezproštuje zaměstnavatele, jenž opominul učiniti včas přihlášku k pojištění, povinnosti platiti pojistné prémie i za dobu uplynulou. Nález nss. ze dne 27. září 1950, č. 14.781. Boh A 8771. Prejudikatura: Boh A 2259/25. 5977/24.*)

Ad I. Podle § 1 vl. nař. č. 16/25 jest pensijním pojištěním povinen a pensijně pojištěn ten, kdo, překročiv 16. rok věku svého, jest v Čs. republice v poměru služebním, a podle odst. 2 téhož paragrafu jsou zejména pojištěním povinni

*) Boh A 2239/23: Ustanovení § 73, odst. 7 zák. o pensijním pojištění nezproštuje zaměstnavatele, jenž opominul včas učiniti přihlášku k pojištění po rozumu § 73, odst. 1. až 3., povinnosti platiti pojistné příspěvky i za dobu uplynulou před dodatečně učiněnou přihláškou nebo před úředním zjištěním pojistné povinnosti, pokud tomu nebrání předpisy § 35 cit. zák.

Boh A 3977/24: Cestující na provisi, který pode smlouvy s firmou, pro kterou cestuje, nevezal na sebe

všichni zaměstnanci advokátních kanceláří, kromě případu § 2 č. 4, o který zde nejde.

Služební poměr, jenž podle cit. normy jest předpokladem pojistné povinnosti, není v podstatě své nic jiného, nežli poměr, jenž je založen na smlouvě služební, jež vzniká tím, že se někdo zaváže konati jinému na nějaký čas služby (§ 1 zák. č. 244/22). Podstatným znakem smlouvy služební, tedy i poměru služebního jest na straně zaměstnavatele smluvní závazek konati služby a z toho vyplývající poměr podřízenosti a vázanosti na rozkazy zaměstnavatele (srov. Boh A 5977/24).

Smlouva služební může býti uzavřena buď výslovně nebo mlčky — činy konkludentními, t. j. zejména tím, že zaměstnanec s vědomím zaměstnavatele koná tomuto služby a podřizuje se jeho dispoziční moci.

Pro zjištění, že v daném případě došlo k uzavření smlouvy služební mezi st-lem a Isidorem W., měl žal. úřad dostatečný podklad v souhlasné výpovědi smluvních stran. Isidor W. slyšen dne 12. prosince 1927 na notářském úřadě, udal, že u st-le jest jen dočasně zaměstnán a nemá vyjednaného platu, chodí sice rádně a každodenně do jeho kanceláře, ale pracuje jen tehdy, když je to potřebné, a tu pracuje na příkázání a podle pokynů advokáta, jeho odměna pak závisí od libovůle st-le a činí výdělek tímto způsobem kolem 500 Kč měsíčně. St-l správnost tohoto seznání potvrdil. V odvolání st-lově se uvádí, že Isidor W., výpomocná kancelářská síla, není stále zaměstnán, je diurnistou, a to jen z té příčiny, protože jej st-l hned nepropustil, poněvadž má velkou rodinu. Nesprávně je zjištěno, že má 6000 Kč ročního platu. Jeho diurnum může sice tolik obnášeti za celý rok, ale st-l jej měsíčně neplatí a není vázán na celý rok.

Ad II. Ustanovení § 73 odst. 7 cit. normy vůbec neřeší otázku, od které doby je nutno platiti pojistné prémie. Nss. vyslovil již v nál. Boh A 2259/25 právní názor, že cit. ustanovení § 73 odst. 7 nezproštuje zaměstnavatele, jenž opominul včas učiniti přihlášku k pojištění po rozumu § 73 odst. 1 až 3, povinnosti platiti pojistné prémie i za dobu uplynulou před dodatečně učiněnou přihláškou nebo před úředním zjištěním pojistné povinnosti, pokud tomu nebrání předpisy § 35 o promlčení. Na názoru tom trvá nss i v tomto případě.

189.

Odporuje zákonu výrok úřadu, že zaměstnavatel není povinen platiti za zaměstnance vyňatého z pensijní povinnosti podle bodu 1. § 2, č. 89/20, příspěvek podle § 2, odst. 2. cit. zák. proto, peněvadž zaměstnanci tomu, kdyby byl býval pojištěn, byl by podle § 11, odst. 1. bodu 3, resp. 24., odst. 1., č. 2., napadl starobní důchod. Nález m. s. s. ze dne 27. září 1950, č. 14.780 Boh A 8770.

Jak žal. úřad, tak i stížnost vychází se stanoviska, že Josef S., narozený v roce 1848, jest po rozumu § 2, odst. 1., č. 1 zák. č. 89/20 vyňat z pensijní povinnosti.

Ža zaměstnance vyňatého z pojistné povinnosti podle § 2, odst. 1., bodu 1. je pak po rozumu 2. odstavce tohoto § povinen zaměstnavatel odváděti příslušnému nositeli pojištění ve

závazku konati nějakou činnost a který není k firmě není ve služebním poměru ve sm. § 1 zák. z 5. II. v poměru podřízenosti a vázanosti na rozkazy firmy, 1920, č. 59 Sb. (zák. o pensijním pojištění) a nepodléhá tedy pensijnímu pojištění.

prospěch fondu pro podporu potřebných nezaměstnaných tu část prémie, kterou by — kdyby zaměstnanec z pojistné povinnosti nebyl vyňat — podle § 53, odst. 2., nesl zaměstnavatel ze svého.

Stížnost hájí právní názor, že nemůže u S. přijít v úvahu starobní důchod ani s hlediska dosaženého věku, poněvadž S. vůbec nepodléhal pensijní povinnosti.

N. s. s. dal stížnosti za pravdu.

Zaměstnanec S. byl vyňat z pensijní povinnosti, nepodléhal vůbec nikdy pens. pojištění, a to ani za platnosti zák. ze 16. prosince 1906, č. 1/1907 ř. z., ani za platnosti pozdějších zákonů, totiž čís. nař. z 25. června 1914, č. 138 ř. z. a zák. z 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n. Je-li tomu tak, pak nemohl požívat ani výhod, plynoucích z tohoto pojištění, nemohl mu proto ani napadnouti důchod starobní ve smyslu § 11 zák. posléz uvedeného. Jen tehdy bylo by lze uznati stanovisko žal. úřadu správným, kdyby tu byla pozitivní norma, která by stanovisko takové odůvodňovala. Takové normy však není.

Ustanovení 2. odstavce § 2 cit. zák. pouze ukládá zaměstnavateli povinnost, aby odváděl pensijnímu ústavu t. zv. zaměstnavatelskou část prémie, t. j. onu část prémie, kterou by — kdyby zaměstnanec nebyl vyňat z pojistné povinnosti — podle § 53, odst. 2., nesl ze svého. Tyto příspěvky odvedou se však fondu pro podporu potřebných nezaměstnaných, nejsou tedy věnovány individuálnímu prospěchu osob, za něž jsou placeny, nýbrž účelům všeobecným.

Nesprávným jest odkaz žal. úřadu na předpisy §§ 11 a 24 zák. č. 89/20. Žal. úřad přehlíží, že důchod starobní napadá jen pojištěncům, kteří odbyli určitý počet příspěvkových měsíců (č. 1), nebo dokonali určitý věk života a mimo to odbyli určitý počet příspěvkových měsíců (č. 5).

Nař. rozhodnutí vychází však z právního názoru, že vzhledem k tomu, že S. dosáhl dne 6. ledna 1918 70. rok svého věku a že od roku 1880 byl prokuristou, napadl by mu starobní důchod, kdyby byl nejméně 480 měsíců pensijně pojištěn, již tímto dnem a byla by splněna i další podmínka uvedená v čis. 3. § 11.

Žal. úřad bere tedy za základ svého výroku fikci, jako by byl S. pensijně pojištěn, což však není podle toho, co bylo vyloženo, ve shodě se zákonem, který nápad starobního důchodu a s ním spojený zánik pensijní povinnosti, jakož i povinnosti platiti prémie (§§ 11, 24, č. 2. pensijní povinnosti). O takovou však v daném případě zřejmě nejde.

190.

I. Rozhodovati spory, vzniklé ze soukromoprávního poměru zaměstnanců čs. státních drah anebo drah státem provozovaných k pensijnímu fondu čs. státních drah přísluší o účinnosti zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. řádným soudům.

II. Spory tyto jsou věcmi feriálními. Rozhodnutí n. s. ze dne 29. ledna 1931, č. j. R II 365/30-I.; obdobně rozhodnutí ze dne 29. ledna 1931, č. j. R II 506/30-I. (Sb. min. sprav. č. 960).

Ad I. V souzené věci není třeba řešiti teoretickou otázku, zda zrušením zmocňovacího zákona pozbývají platnosti vládní nařízení, vydaná podle a v rámci zmocňovacího zákona. Před účinností zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb. z. a n., bylo v otázce pensijního pojištění zaměstnanců drah pozměňovacím zákonem ustanovení § 2 a zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n. Jím bylo ustanoveno:

»Pensijní pojištění zaměstnanců drah sloužících veřejné dopravě a jich pomocných ústavů upraví ministr sociální péče v dohodě s ministrem železnic — nařízením.«

Toto zmocnění týkalo se železničních zaměstnanců všech drah sloužících veřejné dopravě a jejich pomocných ústavů, bez rozdílu, zda šlo o dráhu státní či o dráhu soukromou. Vládní nařízení ze dne 29. prosince 1921, čis. 506 Sb. z. a n., vydané podle § 2 a dotčeného zmocňovacího zákona čis. 89/1920, rovněž upravilo pensijní pojištění železničních zřízců drah soukromých a zároveň stanovilo některé předpisy, platící i pro zaměstnance drah státních a státem provozovaných (§§ 7, 9, 10, 11 vl. nař.), a bylo již v plenárním rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 22. září 1925 pres. 363/25 (sb. n. s. č. 5284) dolíčen, že zejména předpis § 9, čis. 8, vl. nař. čis. 506/1921 platí též pro železniční zaměstnance státních drah a že tudíž i pro žaloby v něm naznačené z pensijního pojištění jest příslušný rozhodčí soud zemské úřadovny II. všeobecného pensijního ústavu v Brně. Až do účinnosti nového zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách ze dne 21. února 1929, čis. 26 Sb. z. a n. bylo tedy nepochybně, že rozhodovati o žalobách železničních zaměstnanců v § 9, čis. 8, vl. nař. č. 506/1921 dotčených byl výlučně příslušný rozhodčí soud zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Brně. Novým pensijním zákonem čis. 26/1929 Sb. z. a n. byli však železniční zaměstnanci státních drah za dalších v souzené věci v úvahu nepřicházejících podmínek vyňati z pojistné povinnosti (§ 2, čis. 4 zákona) a pouze úprava pensijního pojištění zaměstnanců drah státem neprovozovaných a sloužících veřejné dopravě byla vyhrazena delegačním ustanovením § 3 zákona vládnímu nařízení. Tím bylo pensijní pojištění železničních zaměstnanců drah státem provozovaných vyloučeno z úpravy § 2 a) zákona čis. 89/1920 Sb. z. a n. a důsledkem toho pozbylo v tomto rozsahu nepochybně též účinnosti i vládní nařízení čis. 506/1921 Sb. z. a n. a významu i plenární rozhodnutí čis. 5284 sb. n. s., poněvadž, jsou-li železniční zaměstnanci drah státem provozovaných vyňati ze zákonné pojistné povinnosti, nemohou nadále obstáti ani dřívější zákonné předpisy o úpravě této pojistné povinnosti. To v podstatě uznává i pojednání v časopise pro železniční právo a politiku (roč. IX., čis. 5, str. 49), jehož se dovolává napadené usnesení, neboť řeší hlavně jen otázku, zda až na další úpravu, slíbenou v § 5 zákona čis. 26/1929, platí vládní nařízení čis. 506/1921 Sb. z. a n. pro pensijní pojištění zaměstnanců drah státem neprovozovaných. Tato otázka však v souzené věci nepřichází v úvahu.

V nynější rozepři domáhá se žalobce zvýšení pensijních důchodů a opírá svůj nárok o předpisy stanov pensijního fondu československých státních drah (nově upravené výnosem ministerstva železnic ze dne 10. září 1929, čis. 38.566/27) a jest nesporno, že i pro žalobce platí pensijní předpisy o zaměstnancích čs. státních drah.

Z vylíčených úvah plyne, že pro zaměstnance čs. státních drah nebo drah státem provozovaných neplatí od účinnosti zákona čis. 26/1929 Sb. zák. a nař. ani dřívější zmocňovací předpis § 2 a) zákona čis. 89/1920 Sb. z. a n., ani v jeho rámci vydané vládní nařízení čis. 506/1921 Sb. z. a n., ani předpisy nového pensijního zákona čis. 26/1929 Sb. z. a n. (§ 2, čis. 4 tohoto zákona)

a, ježto služební poměr železničních zaměstnanců čs. státních drah jest soukromoprávní (srov. též § 1, odst. 4, vládn. nař. z 5. března 1927, čís. 15 Sb. z. a n.) a též jejich poměr k pensijnímu fondu čs. státních drah je soukromoprávní, upravený stanovami tvořícími součást úpravy služební a platové, jest veškeré spory z tohoto soukromoprávního poměru vzniklé rozhodovati řádným soudům (§ 1 j. n.)*

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Stížnost závodního výboru podle § 22 zák. čís. 330/21, nebo podle § 3, lit. g), při propouštění jednotlivých zaměstnanců déle než 3 leta v závodě pracujících musí obsahovati individuální označení jednotlivých členů závodního výboru, resp. déle pracujících zaměstnanců. (Nález rozhodčí komise v Čes. Budějovicích ze dne 20. ledna 1931, čj. 8/30.

Rozhodčí komise vzala za prokázané, že firma S. dne 31. prosince 1930 zastavila výrobu na dobu delší jednoho měsíce. To plyne z výpovědi přísežných svědků, z vyhlášky tov. z 9. prosince 1930 a stěžující záv. výbor to konečně sám uznává. Jakmile toto faktum za prokázané vzato, dlužno podle čl. 25 zák. o záv. výborech pokládati závodní výbor za zrušený ovšem dnem 31. prosince 1930. Stížnost přítomná byla sice podána 17. prosince 1930, tedy v době, kdy závodní výbor ještě existoval po právu, a týká se vyhlášky ze dne 9. prosince 1930, kterou továrna proti ujednání z 4. prosince 1930 dělnictvu předpisuje mzdy nenesitelně snížené a praví, že odbytová krize nutí všechny výrobce našeho oboru k pronikavému snížení ceny výrobků.

Ta továrna, která by tak neučinila, stala by se konkurence neschopnou a byla by nucena výrobu úplně zastavit; naše továrna nemůže existovati jen při podstatném snížení výrobní režie a ukládá dělnictvu, aby buď podepsalo do 15. prosince 1930 prohlášení, že na snížení mezd přistupuje, anebo když to $\frac{2}{3}$ dělnictva nepodepíše, že bude výroba zastavena a za tím účelem dává se dělnictvu 14denní výpověď. Zastavení podniku bylo by pak delší 1 měsíce. Podepší-li to $\frac{2}{3}$ z celkového počtu dělnictva, odvolá se výpověď u nich dodatečně.

Stížnost uvádí, že továrna nedodržela dohodu z 4. prosince 1930, podle které za snížení mzdy se mělo pracovati do konce r. 1930. Dále, že továrna neprávem chtěla vynutiti teroristickým způsobem na dělnictvu další snížení — proti dohodě — a že nedbala toho, aby podle zákona o záv. výborech přibrála záv. výbor k spolupůsobení poradním souhlasem podle § 3, lit. g), tou vyhláškou vypověděla všechno dělnictvo, protože to dobře věděla, že nebude moci přistoupiti na takové snížení mezd. Poměry odbytové nenutily továrnu k tomuto opatření, nýbrž ona chtěla jen vynutiti, a to způsobem teroristickým další snížení mezd. V tomto bezohledném jednání s dělnictvem lze spatřovati nespravedlivou příkrost, neodůvodněnou chováním dělnictva nebo poměry závodu, a proto stěžovatelé navrhuji, aby aspoň u toho dělnictva, které je v továrně zaměstnáno déle než 3 leta, bylo přiznáno odstupné ve výši 4týdenní mzdy.

Rozhodčí komise, hledíc k tomu, že byla 31. prosince 1930 zastavena výroba na dobu delší

Ad II. Podle § 224, čís. 7 c. ř. s. ve znění zákona ze dne 19. ledna 1928, č. 23 Sb. z. a n. jsou spory ze služebních smluv mezi zaměstnanci a zaměstnavateli jakéhokoliv druhu věmci feriálními (srov. doslov čl. II. tohoto zákona k § 224, čís. 7 c. ř. s.), při nichž se soudními prázdninami neprodukuje čtrnáctidenní konečná lhůta dovolací (§ 225, akt 2. a § 505, akt 2. c. ř. s. — srov. sb. n. s. 10.147).

1 měsíce, nemohla shledati, že by fa Bři Sattlerová byla při tom nějakým způsobem porušila zákon. Vyhláškou z 9. prosince 1930, která je ovšem v souvislosti s tím, co nastalo dne 31. prosince 1930, totiž s úplným zastavením výroby, nepropouští nikoho, speciálně ne závodní výbor nebo náhradníky. Oznamuje alternativu: buď přistoupíte na další snížení mezd, bude-li vás $\frac{2}{3}$, pracujeme dál; nepřistoupíte-li na to, zastavíme výrobu. Odbytové poměry nás nutí.

Snad právem, či neprávem továrna takto jednala s dělnictvem. Propouštění dělnictva je vždy opatření příkré. Ale zákon o záv. výborech nechce omezovati podnikatele v jeho disposičním právu s podnikem, a uzná-li poduikatel, že musí výrobu zastavit, nemůže závodní výbor ani rozhodčí komise tomu brániti.

K přiznání odstupného ve výši 1—4týdenní mzdy byla by rozhodčí komise oprávněna jen tehdy, kdyby shledala, že propuštění každého jednotlivého dělníka neb zřízence, a to by muselo býti zkoumáno u každého zvlášť, jest nespravedlivou příkrostí, neodůvodněnou jeho chováním nebo poměry závodu, hledíc zejména k dělníkům nebo zřízencům starším, k délce jeho zaměstnání v závodě i k jeho poměrům rodinným a majetkovým. Ale zde je otázka, zdali právě poměry závodu (úplně zastavení výroby) si nevynutily to propuštění, které se ostatně stalo po 14denní výpovědi. A pak stížnost neuvádí vůbec nic o jednotlivých propuštěných dělnících, ani jména, ani data osobní a poměry rodinné a majetkové, jak to měla rozhodčí komise přezkoumati? Aby jen paušálně odsoudila firmu k tomu, že má dáti všem dělníkům přes 3 leta tam pracujícím odstupné, a to hned v maximálním výměru 4týdenní mzdy, to nebylo by přece podle znění zákona § 3 dobře možno, vzhledem k tomu rozhodčí komise uznala, že stížnosti vyhověti nelze: nejdnať o porušení § 32 zák., nebyli propuštění členové ani náhradníci záv. výboru jmenovitě, nýbrž vyhláška z 9. prosince 1930 týkala se všeho dělnictva, a byla to teprve alternativa, jak shora vylíčeno: každý mohl podepsat a zůstal v závodě dále, ať to bylo již opatření sebe drastičtější, přece nemožno zde viniti firmu, že členy neb náhradníky záv. výboru propustila bez souhlasu rozh. komise zastavením výroby 31. prosince 1930, jímž zrušen byl závodní výbor, stala se také tato část petiti bezpředmětnou.

O hromadné propuštění dělnictva tu sice jde, a to je věc, při níž podle § 3, lit. g), měl záv. výbor býti přibrán k spolupůsobení poradním způsobem, když příčiny ležely mimo pracovní poměr. Takovými příčinami jsou zejména nutnost omezení výroby následkem nedostatku uhlí, nebo stagnace průmyslové. Zde továrna tvrdí, že to byla »odbytová krize« (vyhláška z 9. prosince 1930).

*) Srov. dr. Ed. Nebeský »Stanovy pensijního fondu čs. státních drah«, Hradec Králové 1929, str. 176 n.

Vyhláška byla předána záv. výboru a též také na schůzi 15. prosince 1950 o ní jednal, kde zástupce továrny byl přítomen. Nelze tedy vinit firmu, že úplně přešla závodní výbor. Dispoziční právo firmy, má-li výrobu zastavit či nikoliv, nemůže však ani v tom případě být omezeno, když záv. výbor důvody podnikatelky pro to uváděné neuzná. Zejména nelze v tom, že továrna oznámila 9. prosince 1950 dělnictvu, že je nucena dělnictvo dnem 27. prosince 1950 propustit, nepřistoupí-li 2/3 jeho na od 1. ledna 1951 proponované snížení mezd, protože ji odbytové poměry přímo nutí, spatřovat nespravedlivou příkroost, neodůvodněnou poměry závodu, a i kdyby pravda bylo, že firma dohodou z 4. prosince do konce 1950 zavázala se nic na mzdách neměnit (také z vyhlášky z 9. prosince 1950 nevysvítá, že by se na nich bylo něco změnilo, protože proponované snížení dalších mezd mělo platit od 1. ledna 1951, nelze za toto tvrzené porušení daného slova, jak chtějí navrhovatelé, trestati firmu uložením povinnosti odbytného 4týdenní mzdy dělnictvu — neboť tato povinnost jen za předpokladů, v § 3, lit. g) určených, které však zde nebyly zjištěny, uložena být nemůže.

Nedostatek práce neodůvodňuje propuštění člena (náhradníka) závodního výboru z práce bez souhlasu rozhodčí komise. Nález rozhodčí komise v Praze dne 8. ledna 1951, čj. Rk 3/51.

Závodní výbor tvrdí, že strojmistr J. T. dostal dne 3. ledna t. r. čtrnáctidenní výpověď z práce, že však správa závodu přes to, že tento jest náhradníkem závodního výboru, si nevyžádala souhlas rozhodčí komise. Žádá proto, aby výpověď ona byla zrušena.

Zástupce správy závodu navrhuje zamítnutí stížnosti a tvrdí, že k propuštění strojmistra došlo následkem nedostatku práce. Podle § 22 zák. z 12. srpna 1921, č. 550 Sb. z. a nař. mohou být členové (náhradníci) závodního výboru propuštěni ze zaměstnání jen se souhlasem rozhodčí komise, leč by byl důvod k propuštění podle § 82 ž. ř.

Poněvadž firma výše uvedená nešetřila tohoto předpisu zákonného, dlužno označiti propuštění J. T. jako nezákonné. Právem tudíž bylo stížnosti vyhověno.

Jednorocní dobu zaměstnání, rozhodnou pro nárok na placenou dovolenou, jest počítati od počátku měsíce května, bez ohledu na to, kdy dovolená v roce předchozím byla absolvována. Rozsudek okr. soudu v Novém Městě n. Met. ze dne 2. října 1928, čj. Cn 85/28.*)

Sporno mezi stranami není, že žalobkyně byla u žalované firmy zaměstnána jako dělnice s týdenní mzdou 80 Kč 50 h a s nárokem na 6denní dovolenou v roce, z níž letošního roku vybrala si jeden den a že výpovědní lhůta smluvena byla 14denní. Strany dále souhlasně udávají, že žalobkyně byla dne 25. srpna 1928

*) Srov. k tomu rozsudek živnostenského soudu v Praze ze dne 15. dubna 1927, Ož I 227/27 (Sbírka rozsudků živnostenských soudů, příloha Věstníku ministerstva spravedlnosti č. 24): »Jednorocní dobu zaměstnání, rozhodnou pro nárok na placenou dovolenou, počítat je od počátku měsíce května, nikoliv od 1. ledna.« Dále pak o tomto předmětu Jaromír Hlaváček: »Náhrada za dovolenou podle zák. č. 67/25« v »Odborovém sdružení« (roč. XXXIV., č. 8), »Mitteilungen des Deutschen Hauptverbandes der Industrie« (roč. XI., str. 877). Dr. Otto Brexler »Zur Frage des verhältnismässigen bezahlten Urlaubes« v »Richterzeitung« (r. XII., str. 231).

májetkyně žalované firmy písemně propuštěna z práce bez výpovědi.

Podle § 2 zák. z 3. dubna 1925, č. 67 Sb. z. a n. má žalobkyně nárok na dovolenou šesti dnů v roce.

Dostal-li zaměstnanec výpověď z práce před nastoupením dovolené, má nárok na poměrnou placenou dovolenou, odpovídající době v roce pro dovolenou rozhodné (§ 10 cit. zák.).

§ 3 cit. zák. stanoví, že pro určení nároku a výměry dovolené jest rozhodujícím, není-li jinak mezi stranami smluveno, den 1. května běžného roku.

Že by jiná doba měla být pro určení nároku na placenou dovolenou rozhodna, žalobkyně ani netvrdí, a tu soud při rozhodování vázán jest pouze ustanoveními zákona.

Žalobkyně byla bezdůvodně propuštěna dne 24. srpna 1928 a tu při řádné výpovědi byl by pracovní poměr její končil dne 7. září 1928, takže od 1. května do 7. září byla zaměstnána u žalované 150 dnů. Má-li při celoročním zaměstnání nárok na zaplacení 6denní dovolené, tedy nárok její za dobu 150 dnů vypočítati lze podle úměry: $365 : 79,50 = 150 : x$.

Podle tohoto výpočtu činí její nárok Kč 28·52 z toho však obdržela jeden den placený, t. j. Kč 15·25 takže má nárok ještě na Kč 15·07 a s připočtením 14denní mzdy Kč 161·— na doplacení Kč 176·07 kterýžto nárok byl již přiznán.

Že by kromě toho měla žalobkyně zvláštní ještě nárok na zaplacení dovolené t. zv. poměrné, ze zákona nelze vyvoditi a nějakou smlouvou zvláštní žalobkyně ani netvrdí; okolnost, že loňského roku měla dovolenou již v srpnu, takže od ní uplynul více jak rok, soud v úvahu vzíti nemohl, poněvadž není-li jiné úmluvy, platí co rozhodný pro posouzení doby v roce poměrně v zaměstnání ztrávené 1. květen, bez ohledu na to, kdy dovolená v roce předchozím byla absolvována.

Na výpravěního se nevztahuje zákon o obchodních pomocnících. Rozsudek krajského soudu civilního jako soudu odvolacího ve věcech živnostenských ze dne 12. prosince 1930, čj. Ck II 159/30.

Průvodním řízením bylo prokázáno, že žalobce zastával u žalované firmy místo výpravěního, jehož práce spočívala v tom, že odpočítával a vydával roznašečům a rozvážečům pečivo, vyhotovoval expediční výkazy, na nichž obnosy za pečivo byly v kanceláři pekární vypočítány, že přijímal peníze od roznašečů pečiva a vyúčtoval je v kanceláři, kdežto rozvážeči peníze za pečivo utržené sami v kanceláři odváděli.

Tyto práce ovšem také vyžadovaly duševní činnosti, tak jako každá lidská práce, nelze však říci, že by byly převážně duševní. Práce ty nevyžadovaly ani zvláštního odborného vzdělání, ani nabytých zkušeností.

Žalobce zaujímal u žalované strany nanejvýš místo předního dělníka, nekonal vyšší služby nekupecké a nevztahoval se na něho zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1919, č. 20 ř. z.

První soud proto věc posoudil správně po stránce právní, když uznal, že výpovědní lhůta v § 20 cit. zákona uvedená místa nemá, nýbrž že platí podle § 77 živn. ř. 14denní lhůta výpovědní.

Různé.

Josef Prášek:

Nedostatek zápisu příčinou odmítnutí stížnosti do propuštění členů závodního výboru.

Před rozhodčí komisí v Praze projednáván byl případ propuštění členů závodního výboru. Firma K., výroba mlýnských kol na Smíchově, žádala snížení mezd dělnických o 50%. Když dělníci se tomuto požadavku vzdávali, došlo k hromadnému propuštění dělnictva a použito této příležitosti rovněž k propuštění celého závodního výboru. Firma odůvodnila propuštění závodního výboru zastavením výroby na dobu delší jednoho měsíce. Předseda propuštěného závodního výboru svolal schůzi a vyzval oběhákem nejen všechny členy závodního výboru o konání schůze, nýbrž také úředníka závodu, který obvykle ke schůzím docházel. Schůze konala se v závodní kanceláři za přítomnosti úředníka závodu a bylo usneseno podat stížnost k rozhodčí komisí do neodůvodněného propuštění závodního výboru vzhledem k tomu, že závod nezastavil výrobu úplně, nýbrž jen v jednom oddělení.

Rozhodčí komise, projednávající případ, žádala předložení zápisu o schůzi závodního výboru po rozumu § 25, odst. 5, zákona o závodních výborech.*)

Byl vyzván předsedou rozhodčí komise ku předložení zápisu, vytáhl ličení přítomný jednatel závodního výboru z kapsy papírky, na nichž si činil poznámky tužkou během schůze závodního výboru. Rozhodčí komise pochopitelně nemohla uznati tyto nedostatečné poznámky za řádný zápis o schůzi, poněvadž jednak nebyl zápis skutečně dosud napsán a jednak nebyl zápis podepsán všemi účastníky schůze závodního výboru, jak to zákon o závodních výborech výslovně žádá. Z tohoto čistě formálního nedostatku zápisu zamítla rozhodčí komise stížnost závodního výboru, a tak zůstalo při propuštění.

Odborové sdružení československé pořádá školy závodních výborů, kursy, přednášky, a je třeba, aby je členové závodních výborů pilně navštěvovali. Dlužno dodat, že závod nezastavil výrobu úplně, nýbrž toliko v jediném oddělení, nechávaje celou svoji kancelář i ostatní oddělení oprávněna a není pochyby, že by jí bylo vyhověno, leč uvedený formální nedostatek způsobil, že bylo vyhověno zaměstnavateli. Nedostatek způsobil změny v břík břík znalost zákona o závodních výborech (na př. pouhý nedostatek zápisu) může způsobiti, že nebude dáno místa jinak úplně oprávněné stížnosti závodního výboru.

Vzhledem k stále se opakujícím nedostatkům řádného vedení zápisů o schůzích závodních výborů upozorňujeme, že pozvání ke schůzím závodního výboru dlužno vyhotoviti asi takto:

»Panu N. N., majiteli továrny na stroje
v Praze.

Dovoluji si Vás pozvati ke schůzi závodního výboru, která se konati bude v pondělí dne 26. ledna 1951 o 19. hod. v tovární kantině Vašeho závodu s tímto denním pořadem:

*) »O jednání závodních výborů sepíše se protokol, jež podepíší všichni přítomní. Podnikatel má právo žádati opis zápisu o schůzi. Podnikatel je oprávněn zúčastniti se schůze závodního výboru.«

1. Čtení a schválení zápisu poslední schůze závodního výboru.

2. Propuštění některých dělníků, déle tři let v závodě zaměstnaných.

3. Propuštění závodního výboru z důvodů zastavení závodní činnosti na dobu delší 1 měsíce.

Žádáme Vás, abyste se buď osobně do schůze dostavil nebo vyslal svého zástupce.

Alois Jirout, předseda závodního výboru.«

Zápis o schůzi dlužno pak stylisovati asi takto:

Zápis

o schůzi závodního výboru fy N. N., továrna na stroje v Praze, konané v pondělí dne 26. ledna 1951 o 19. hodině v kantině jmenované továrny.

Denní pořad:

1. Čtení a schválení zápisu poslední schůze závodního výboru.

2. Propuštění některých dělníků, déle tři let v závodě zaměstnaných.

3. Propuštění závodního výboru z důvodů zastavení závodní činnosti na dobu delší 1 měsíce.

Zúčastnili se členové závodního výboru: Alois Jirout, Král Jos., Richter Alois a Pospíšil Frant.

Firma byla zastoupena panem Karlem Křížem, úředníkem továrny, který předložil zplnomocnění závodu.

Předseda uvítav přítomné sdělil, že firma oznámila propuštění těchto dělníků, kteří již déle tři let jsou v závodě zaměstnaní, a to:

Kratochvíl Jiří nastoupil do závodu 1. března 1925.

Vyskočilová Marie nastoupila do závodu 10. května 1924.

Březina Josef nastoupil do závodu 10. prosince 1925.

Poněvadž firma trvá na propuštění jmenovaných, navrhuje člen závodního výboru Král Josef, aby podána byla stížnost rozhodčí komisí do neodůvodněného propuštění ve smyslu lit. g) § 5 zákona o závodních výborech. Schváleno jednomyslně.

K bodu 3. sděluje předseda, že firma žádala, aby dělnictvo dalo souhlas ke snížení mezd o 50%. Když však dělnictvo odmítlo tento požadavek, tu oznámila firma závodnímu výboru, že je nucena činnost závodu zastaviti na dobu delší jednoho měsíce. Následkem toho zrušuje se také ve smyslu § 25 závodní výbor a firma vyslovuje rovněž jeho propuštění. Zástupce firmy sdělil, že by k tomuto kroku nemusilo dojiti, kdyby dělnictvo mohlo dát souhlas ke snížení mezd o 50%, poněvadž by tím závod mohl převzít dotávkou za nižší ceny a tak práci opatřiti.

Člen závodního výboru Richter Alois upozorňuje, že firma nezastavila činnost celého závodu, nýbrž jen jednoho jeho oddělení a navrhuje proto, aby byla podána stížnost k rozhodčí komisí pro neodůvodněné propuštění závodního výboru. Schváleno jednomyslně a předsedovi uloženo obě stížnosti vypracovati a rozhodčí komisí předložiti.

V Praze dne 26. ledna 1951.

Vlastnoruční podpisy účastníků schůze:

Jirout Alois, Král Josef, Richter Alois, Pospíšil Ant., členové závodního výboru. — Kříž Karel, zástupce závodu.